SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 18. decembra 2008 *

V zadevi C-349/07,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Supremo Tribunal Administrativo (Portugalska) z odločbo z dne 12. junija 2007, ki je prispela na Sodišče 27. julija 2007, v postopku

Sopropé – Organizações de Calçado, Lda

proti

Fazenda Pública,

ob udeležbi:

Ministério Público,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, J.-C. Bonichot (poročevalec), K. Schiemann, P. Kūris in L. Bay Larsen, sodniki

* Jezik postopka: portugalščina.

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Sopropé – Organizações de Calçado, Lda A. Caneira, odvetnica,

– za portugalsko vlado H. Ventura, C. Guerra Santos in L. Fernandes, zastopniki,

– za italijansko vlado I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj z G. Albenziom, avvocato dello Stato,

– za Komisijo Evropskih skupnosti S. Schønberg in P. Guerra e Andrade, zastopnika,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 2. oktobra 2008,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago načela pravic do obrambe.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Sopropé – Organizações de Calçado Lda (v nadaljevanju: Sopropé) in Fazenda Publica (državna blagajna) glede zahteve za naknadno izterjavo carinskega dolga, o katerem je bilo odločeno po kontroli izvora trgovskega blaga, ki ga je ta družba uvozila na Portugalsko med letoma 2000 in 2002.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, str. 1) je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2700/2000 Evropskega

parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2000 (UL L 311, str. 17, v nadaljevanju: carinski zakonik).

4 V naslovu VII, poglavje 3, carinskega zakonika se v členih od 217 do 232 obravnava izterjavo zneska carinskega dolga.

5 Člen 221(1) carinskega zakonika določa:

„Znesek dajatev se mora dolžniku takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti“.

6 Člen 222(1)(a) carinskega zakonika določa:

„1. Vsak znesek dajatev, ki je bil sporočen v skladu s členom 221, mora dolžnik plačati v naslednjih rokih:

a) če oseba ne uživa ugodnosti katere od plačilnih olajšav iz členov 224 do 229, se mora plačilo opraviti v predpisanem roku.

Brez vpliva na drugi odstavek člena 244 ta rok ne sme biti daljši od desetih dni, ki se šteje od dneva sporočitve dolgovanega zneska dajatev dolžniku; v primeru združevanja vknjižb pod pogoji iz drugega pododstavka člena 218(1) je treba določiti rok na način, ki dolžniku ne omogoča daljšega roka plačila, kot če bi ta dobil odobren odlog plačila.

[…]“

7 Členi od 243 do 246, ki spadajo pod naslov VIII carinskega zakonika, se nanašajo na pravico do pritožbe.

8 V členu 245 tega zakonika je določeno:

„Določbe v zvezi z izvajanjem pritožb sprejmejo države članice“.

Nacionalna zakonodaja

9 Splošni portugalski zakon o davkih (v nadaljevanju: SZD), potrjen z uredbo-zakonom št. 398/98 z dne 12. decembra 1998, izrecno določa načelo sodelovanja v davčnem

postopku, izraženo v členu 267 Ustave Republike Portugalske, ki je glede upravnega postopka prav tako določeno v členu 100 in naslednjih zakonika o upravnem postopku.

10 V členu 60 tega zakona, v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v zadevi v glavni stvari, je določeno:

„1. Razen če določbe zakona ne določajo drugače, davčni zavezanci pri oblikovanju odločitev, ki jih zadevajo, sodelujejo na enega izmed naslednjih načinov:

a) pravica do zaslišanja pred izterjavo;

[…]

e) pravica do zaslišanja pred zaključkom poročila davčne inšpekcije.

[…]

4. Pravico do zaslišanja je treba izvršiti v roku, ki ga določi davčni organ in ga s tem namenom s priporočeno pošto sporoči na naslov davčnega prebivališča davčnega zavezanca.

[…]

6. Rok za izvajanje pravice do pisnega ali ustnega zaslišanja ne sme biti krajši od 8 dni in ne daljši od 15 dni.

[…]“

11 Dopolnilni predpisi o postopku davčne inšpekcije so bili sprejeti z uredbo-zakonom št. 413/98 z dne 31. decembra 1998.

12 Člen 60 navedene uredbe-zakona glede predhodnega zaslišanja določa:

„1. Ko je davčna inšpekcija zaključena in če so na njeni podlagi izdani akti o obdavčitvi ali če so akti v davčnih zadevah neugodni za osebo, zoper katero je bila izvedena inšpekcija, je o osnutku sklepov poročila, ki vsebujejo navedbo teh aktov in njihovo utemeljitev, treba obvestiti navedeno osebo v roku 10 dni.

2. V obvestilu mora biti določen rok od 8 do 15 dni, ki osebi, pri kateri je bila izvedena inšpekcija, omogoča, da se izjavi o navedenem osnutku sklepov.

3. Oseba, pri kateri je bila izvedena inšpekcija, se lahko izjavi pisno ali ustno, v slednjem primeru morajo biti njene izjave overovljene.

4. Končno poročilo se izdela v roku 10 dni po izjavah, določenih v prejšnjem odstavku."

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

13 Sopropé je portugalsko podjetje, ki prodaja čevlje, uvožene iz Azije. Spor o glavni stvari se nanaša na 52 uvozov čevljev, prijavljenih, da izvirajo iz Kambodže, ki so bili zaradi svojega domnevnega izvora, v skladu s splošnim sistemom preferencialov, v obdobju dveh let in pol, od leta 2000 do polovice leta 2002, deležni ugodnejše carinske obravnave.

14 Kontrola je bila izvršena v začetku leta 2003 pod vodstvom organa portugalske carine proti goljufijam, v okviru misije upravnega sodelovanja, ki jo je začel Evropski urad za boj proti goljufijam Komisije (OLAF), da bi se določil izvor čevljev, uvoženih iz Azije.

15 Carinski organi so s preverjanjem v družbi Sopropé začeli 14. februarja 2003. Pri tem so portugalski organi ugotovili, da je bilo 52 zgoraj navedenih uvozov izvedenih ob predložitvi potrdil o izvoru in dokumentov o prevozu, ki so bili ponarejeni.

16 Carinski organi so ugotovili, da uvoženo blago ni imelo preferencialnega izvora in da ne bi smelo imeti koristi od splošnega sistema preferencialov, zato bi bilo treba zanj uporabiti carinsko stopnjo, ki velja za blago, ki izvira iz tretjih držav.

17 Družba Sopropé je bila 3. julija 2003 obveščena, da lahko v skladu s členom 60 SZD v roku 8 dni izvrši svojo pravico do predhodnega zaslišanja o osnutku sklepov poročila inšpekcije in prilogah k njemu. Družba je to pravico izvršila 11. julija 2003.

18 Ker je carinski organ menil, da družba Sopropé ni navedla nobenih novih elementov, ki bi lahko spremenili osnutek poročila inšpekcije, jo je z dopisom z dne 16. julija 2003, prejetim naslednji dan, obvestil, da mora v skladu s členom 222 carinskega zakonika v roku desetih dni plačati zapadle carinske dajatve. Te carinske dajatve so znašale 212.684,98 EUR, povišane za 36.757,99 EUR davka na dodano vrednost in 19,30 EUR kompenzacijskih obresti, to je skupno 249.462,27 EUR.

19 Med datumom obvestila o izvajanju pravice do zaslišanja in datumom obvestila o plačilu je minilo samo trinajst dni.

20 Družba Sopropé je zavrnila plačilo carinskega dolga, ki ji je bil sporočen v določenem roku. 8. septembra 2003 je pred Tribunal Administrativo e Fiscal de Lisboa vložila tožbo, utemeljeno na podlagi kršitve načela spoštovanja pravice do obrambe zaradi prekratkega roka, ki ji je bil določen za predstavitev njenih stališč. Sodišče je kljub temu ugotovilo, da je bila odločba o izterjavi utemeljena, saj ni bil predložen noben dokaz, zaradi katerega bi bila izpodbojna. Poleg tega je štelo, da je bila pravica do obrambe spoštovana, saj je bila dolžnost predhodnega zaslišanja, določena v SZD, izpolnjena, in spoštovani so bili predpisi o postopku davčne inšpekcije.

21 Družba Sopropé je pred Supremo Tribunal Administrativo vložila pritožbo predvsem iz razloga, da naj Sodišče prve stopnje ne bi pravilno uporabilo načela pravice do obrambe, kot je zagotovljeno s pravom Skupnosti.

22 V okviru te pritožbe je Supremo Tribunal Administrativo prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je rok od 8 do 15 dni, določen v členu 60(6) splošnega zakona o davkih in členu 60(2) dopolnilnih predpisov o postopku davčne inšpekcije, potrjenih z uredbo-zakonom št. 413/98 z dne 31. decembra 1998, v katerem lahko davčni zavezanec izvršuje svojo pravico do ustnega ali pisnega zaslišanja, v skladu z načelom pravice do obrambe?

2. Ali se rok 13 dni, ki teče od dneva, ko je carinski organ obvestil uvoznika Skupnosti (v tem primeru majhno portugalsko podjetje za trgovino s čevlji), da lahko v 8 dneh izvrši svojo pravico do zaslišanja, do dneva, ko se ga pozove, naj v 10 dneh plača

carinske dajatve, ki se nanašajo na 52 uvozov čevljev z Daljnega vzhoda, izvršenih v skladu s splošnim sistemom preferencialov za obdobje dveh let in pol (od leta 2000 do polovice leta 2002), lahko šteje za razumni rok za izvrševanje pravice do obrambe uvoznika?“

Vprašanji za predhodno odločanje

23 S svojima vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, želi predložitveno sodišče od Sodišča izvedeti, ali rok osmih dni, določen podjetju, da navede svoja stališča k osnutku odločbe o naknadni izterjavi uvoznih dajatev v znesku 249.462,27 EUR, ki se nanaša na 52 uvozov blaga, ki so bili izvedeni v obdobju dveh let in pol, izpolnjuje zahteve prava Skupnosti in še posebej splošnega načela pravice do obrambe, zlasti ker je organ odločbo o izterjavi izdal pet dni po poteku tega roka.

Stališča, predložena Sodišču

24 Tožeča stranka v sporu o glavni stvari opominja, da načelo spoštovanja pravice do obrambe zahteva, da morajo imeti vse osebe, proti katerim naj bi se sprejela odločba, ki bi jih prizadela, možnost, da učinkovito predstavijo svoja stališča (glej zlasti sodbe z dne

24. oktobra 1996 v zadevi Komisija proti Lisrestal in drugim, C-32/95 P, Recueil, str. I-5373, točka 21; z dne 21. septembra 2000 v zadevi Mediocurso proti Komisiji, C-462/98 P, Recueil, str. I-7183, točka 36, in z dne 12. decembra 2002 v zadevi Cipriani, C-395/00, Recueil, str. I-11877, točka 51).

25 Zaradi tega družba Sopropé trdi, da rok, kakršen je v skladu s SZD določen uvozniku za izvajanje njegove pravice do zaslišanja, ni v skladu z načelom spoštovanja pravice do obrambe, ki mu omogoča, da učinkovito predstavi svoje mnenje. Torej v okoliščinah, kot so te iz spora o glavni stvari, meni, da rok, ki ji je bil določen, ni bil zadosten.

26 Portugalska republika trdi, da se načelo spoštovanja pravice do obrambe ne bi smelo uporabljati za postopek predhodnega zaslišanja, določen s SZD. Ta postopek naj bi bil namreč izraz načela sodelovanja pri odločitvi in ne pravice do vložitve tožbe. Poleg tega iz sodne prakse Sodišča in še posebej iz sodbe z dne 2. oktobra 2003 v zadevi ARBED proti Komisiji (C-176/99 P, Recueil, str. I-10687) izhaja, da je načelo pravice do predhodnega zaslišanja del pravice do obrambe le v okviru postopka sankcij, kar naj ne bi bil primer v sporu o glavni stvari. Posledično Portugalska republika ocenjuje, da se roka, določenega v členu 60 SZD, ne bi smelo presojati glede na načelo pravice do obrambe. Torej se ga ne bi smelo šteti za nerazumnega, saj gre le za dodatek k pravnim sredstvom, predvidenim proti odločbi o obdavčenju, s čimer se izboljša možnost učinkovitega izvajanja pravice do obrambe.

27 Portugalska republika dodaja, da če bi Sodišče menilo, da se pravico do obrambe lahko uporablja v postopku predhodnega zaslišanja, določenem s SZD, je sporni rok v zadevi v glavni stvari skladen s pravom Skupnosti, ker spoštuje načeli enakovrednosti in učinkovitosti (glej zlasti sodbo z dne 17. junija 2004 v zadevi Recheio – Cash & Carry, C-30/02, ZOdl., str. I-6051). Po mnenju te države članice je načelo enakovrednosti spoštovano, ker SZD določa enak rok za vsa dejanja obračuna davčnih dohodkov, ki

temeljijo na nacionalni zakonodaji ali na pravu Skupnosti. Spoštovanje načela učinkovitosti pa mora presoditi nacionalno sodišče.

28 Italijanska republika navaja, da carinski zakonik nikjer ne določa, da mora biti dolžnik zaslišan pred izterjavo svojega carinskega dolga. Sklicujoč se na člen 245 tega zakonika trdi, da določbe o začetku izvajanja pritožbenega postopka spadajo v pristojnost držav članic. Zato meni, da bi se Sodišče moralo zadovoljiti s potrditvijo načela pravice operaterja do zaslišanja tako v upravni fazi kot tudi v fazi sodnega postopka, v skladu z nacionalno ureditvijo.

29 Komisija Evropskih skupnosti opozarja, da iz sodne prakse Sodišča izhaja, da spoštovanje pravice do obrambe zahteva, da ima vsak naslovnik odločbe, ki občutno prizadene njegove interese, pravico do zaslišanja, to pomeni, da lahko učinkovito pojasni svoja stališča, kar zahteva spoštovanje razumnega roka za predstavitev njegovih stališč (glej zlasti sodbe z dne 14. julija 1972 v zadevi Cassella Farbwerke Mainkur proti Komisiji, 55/69, Recueil, str. 887; z dne 29. junija 1994 v zadevi Fiskano proti Komisiji, C-135/92, Recueil, str. I-2885, in z dne 13. septembra 2007 v zadevi Land Oberösterreich in Avstrija proti Komisiji, C-439/05 P in C-454/05 P, ZOdl., str. I-7141).

30 Komisija ugotavlja, da lahko odločbe o izterjavi, izdane na podlagi carinskega zakonika, občutno prizadenejo interese uvoznika, kot je tožeča stranka v sporu o glavni stvari, in da morajo zato države članice pri uporabi določb navedenega zakonika, ki se nanašajo na načine izterjave carinskih dolgov, zagotavljati pravico do obrambe, pa čeprav se nobena od določb ne nanaša na pravico do zaslišanja.

31 Komisija sklepa, da je rok, kot je ta, določen v SZD, skladen z načelom pravice do zaslišanja, če imajo osebe, katerih interesi so z odločbo, izdano v okviru prava Skupnosti, občutno prizadeti, možnost, da učinkovito predstavijo svoje mnenje o teh odločbah.

32 Komisija meni, da mora nacionalno sodišče presoditi, ali so zahteve, povezane s spoštovanjem pravice do obrambe, glede na pravni okvir, tako skupnostni kot nacionalni, izpolnjene, nato pa mora podati splošno oceno dejanskega stanja v sporu o glavni stvari. Prav tako meni, da se predložitveno sodišče pri odločanju o spoštovanju pravice do zaslišanja lahko zgleduje po merilih, ki so razvidna iz sodne prakse Sodišča; to so cilj veljavnih pravil Skupnosti, kompleksnost dejstev in razlogov, ki utemeljujejo odločbo, kompleksnost pravnega okvira, morebitna možnost zahtevati podaljšanje določenega roka in, končno, možnost predložiti dodatna stališča.

Odgovor Sodišča

33 Temeljne pravice so del splošnih pravnih načel, katerih spoštovanje zagotavlja Sodišče. V ta namen se Sodišče zgleduje po ustavnih tradicijah, ki so skupne državam članicam, in po podatkih iz mednarodnih pogodb o varstvu človekovih pravic, pri katerih so države članice sodelovale ali h katerim so pristopile (glej zlasti sodbo z dne 6. marca 2001 v zadevi Connolly proti Komisiji, C-274/99 P, Recueil, str. I-1611, točka 37).

34 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da mora Sodišče, ob upoštevanju predhodno izdanih odločb, kadar nacionalna ureditev preide na področje uporabe prava Skupnosti, nacionalnemu sodišču posredovati vse elemente razlage, ki jih to potrebuje za presojo združljivosti te ureditve s temeljnimi pravicami, katerih

spoštovanje zagotavlja Sodišče (glej zlasti sodbi z dne 18. junija 1991 v zadevi ERT, C-260/89, Recueil, str. I-2925, točka 42, in z dne 4. oktobra 1991 v zadevi Society for the Protection of Unborn Children Ireland, C-159/90, Recueil, str. I-4685, točka 31).

35 Ker se vprašanji za predhodno odločanje nanašata na načine, na katere nacionalni organi lahko uporabljajo carinski zakonik Skupnosti, je Sodišče pristojno, da nacionalnemu sodišču posreduje vse elemente razlage, potrebne za presojo o združljivosti zadevne nacionalne ureditve s temeljnimi pravicami, katerih spoštovanje zagotavlja Sodišče.

36 Sicer pa je spoštovanje pravice do obrambe splošno načelo prava Skupnosti, ki se uporablja, kadar organ zoper osebo namerava izdati akt, ki jo lahko prizadene.

37 V skladu s tem načelom mora biti naslovnikom odločb, ki občutno prizadenejo njihove interese, omogočeno, da učinkovito izrazijo svoje stališče o elementih, s katerimi namerava organ utemeljiti svojo odločbo. Zato morajo imeti na voljo razumen rok (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Lisrestal in drugim, točka 21, in Mediocurso proti Komisiji, točka 36).

38 Ta obveznost velja za organe držav članic, kadar sprejemajo odločbe na področju uporabe prava Skupnosti, tudi kadar veljavna zakonodaja Skupnosti izrecno ne določa takšne formalnosti. Pri izvajanju tega načela, še zlasti pri rokih za izvajanje pravic do obrambe, je treba natančno določiti, da kadar – kot v zadevi v glavni stvari – teh rokov ne določa pravo Skupnosti, jih mora določiti nacionalno pravo, če so, po eni strani, enaki tistim, katerih upravičenci so posamezniki ali podjetja v primerljivem položaju po

nacionalnem pravu, in, po drugi strani, praktično ne onemogočajo ali pretirano ne otežujejo izvajanja pravice do obrambe, ki jo podeljuje pravni red Skupnosti.

39 Predložitveno sodišče se glede načela spoštovanja pravice do obrambe sprašuje o dveh točkah, in sicer, po eni strani, ali se rok od osem do petnajst dni, določen v splošnem pravilu nacionalnega prava, v katerem davčni zavezanec lahko izvršuje svojo pravico do zaslišanja, lahko šteje za razumen rok, in po drugi strani, ali v okoliščinah v zadevi v glavni stvari rok trinajst dni, ki teče od trenutka, ko je bila družba Sopropé obveščena, da lahko predloži svoja stališča, do datuma odločbe o izterjavi, izpolnjuje zahteve navedenega načela.

40 K prvi točki je treba navesti, da je običajno in poleg tega primerno, da nacionalne zakonodaje in ureditve v okviru številnih obstoječih upravnih postopkov določijo splošna pravila o rokih. Določitev teh pravil je prav tako pomembna za spoštovanje načela enakosti. Države članice morajo v nacionalnih ureditvah, ki spadajo na področje uporabe prava Skupnosti, same določiti roke, zlasti glede na njihov pomen za osebe, ki jih sprejete odločbe zadevajo, kompleksnost veljavnih postopkov in zakonodaje, število oseb, ki bi jih lahko zadevale, in druge javne ali zasebne interese, ki jih je treba upoštevati.

41 Glede naknadne izterjave carinskih dajatev ob uvozu je treba upoštevati, da rok, ki davčnemu zavezancu dovoljuje izvajanje njegove pravice do zaslišanja in ki ne sme biti krajši od osem dni in ne daljši od petnajst dni, v načelu ne sme praktično onemogočati ali pretirano otežiti izvajanja pravice do obrambe, ki jo zagotavlja pravni red Skupnosti. Podjetja, ki bi jih postopek v sporu o glavni stvari lahko zadeval, se običajno namreč profesionalno ukvarjajo z uvozom. Poleg tega veljavna ureditev Skupnosti določa, da

mora biti tem podjetjem omogočeno, da ob kontroli upravičijo pravilnost vseh izvršenih ravnanj. Končno splošni interes Evropske skupnosti in zlasti interes izterjave lastnih dohodkov v najkrajšem roku zahteva, da so kontrole opravljene hitro in učinkovito.

42 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari pa je pred predložitvenim sodiščem trdila, da ji je bil dan na voljo le rok osem dni za predstavitev njenih stališč in da je bila odločba o izterjavi izdana samo trinajst dni po tem, ko je bila povabljena, da predstavi svoja stališča. To je razlog, zaradi katerega je predložitveno sodišče zaprosilo Sodišče, naj odloči, ali so taki roki v skladu s pravom Skupnosti.

43 Čeprav Sodišče, glede na člen 234 ES, ni pristojno, da uporabi predpis Skupnosti za določen spor in s tem opredeli določbo nacionalnega prava glede na ta predpis, pa vendar lahko v okviru sodnega sodelovanja, ki je uvedenega s tem členom, na podlagi dokazov v spisu, nacionalnemu sodišču predloži elemente razlage prava Skupnosti, ki bi se lahko uporabili pri presoji učinkov te določbe (sodbe z dne 8. decembra 1987 v zadevi Gauchard, 20/87, Recueil, str. 4879, točka 5; z dne 5. marca 2002 v zadevi Reisch in drugi, C-515/99, od C-519/99 do C-524/99 in od C-526/99 do C-540/99, Recueil, str. I-2157, točka 22, in z dne 11. septembra 2003 v zadevi Anomar in drugi, C-6/01, Recueil, str. I-8621, točka 37).

44 Glede na to je treba navesti, da mora, kadar nacionalna zakonodaja ali ureditev, kot je zakonodaja, ki se uporablja v postopku v glavni stvari, določa rok za zbiranje stališč zadevnih oseb v določenem časovnem okviru, nacionalno sodišče zagotoviti, da rok, ki ga individualno določi organ, ustreza posamičnemu položaju zadevne osebe ali podjetja, in da jim omogoči izvajanje njihovih pravic do obrambe ob spoštovanju načela učinkovitosti. V tem primeru mora pravilno upoštevati posebnosti zadeve. Torej so lahko uvozi iz azijskih držav prav tako pomemben element kot kompleksnost

spornih ravnanj, razdalja ali tudi kakovost običajnih odnosov s pristojnimi lokalnimi organi. Enako je treba upoštevati velikost podjetja in dejstvo, ali s spornimi državami vzdržuje običajne trgovske odnose.

45 Pri kontrolah, kot so te v sporu o glavni stvari, je treba navesti, da te tvorijo celoto. Tudi na podlagi postopkov inšpekcije, ki se izvršujejo več mesecev in obsegajo preverjanja na mestu in zaslišanje zadevnega podjetja, katerega izjave so vsebovane v spisu, se lahko domneva, da je navedeno podjetje poznalo razloge, zaradi katerih je bil uveden postopek inšpekcije, in naravo dejstev, ki so mu bila očitana.

46 Take okoliščine, ki omogočajo ugotovitev, da je bilo zainteresirano podjetje ob popolnem poznavanju zadeve med inšpekcijo zaslišano, je prav tako treba upoštevati.

47 Sodišče, ki odloča v sporu o glavni stvari, mora preučiti, ali – zlasti glede na ta različna merila – rok, ki ga je pristojni organ določil znotraj časovnega okvira, določenega z nacionalnim zakonom, izpolnjuje zgoraj navedene zahteve prava Skupnosti.

48 Glede vprašanja, kakšen vpliv ima lahko na izpodbijano odločbo v sporu o glavni stvari dejstvo, da je bila ta izdana trinajst dni po tem, ko je bila družba obveščena, da ima na voljo osem dni, da predstavi svoja stališča, je treba navesti sledeče.

49 Namen pravila, v skladu s katerim mora biti naslovniku odločbe omogočeno, da predstavi svoja stališča, preden bo ta sprejeta, je v tem, da se pristojnemu organu omogoči, da učinkovito upošteva celoto upoštevnih elementov. Da bi se zagotovilo učinkovito varstvo zadevne osebe ali podjetja, je namen pravila zlasti v tem, da lahko popravita napako ali uveljavljata dejstva v zvezi z njunim osebnim položajem, ki govorijo v prid temu, ali bo odločba sprejeta ali ne oziroma bo imela tako ali drugačno vsebino.

50 Pod temi pogoji spoštovanje pravic do obrambe zajema dejstvo, da se lahko šteje, da je bilo nosilcu pravice omogočeno, da učinkovito predstavi svoja stališča, in da organ z vso potrebno pozornostjo vzame na znanje zadevna stališča osebe ali podjetja.

51 Nacionalno sodišče mora samo preveriti, ali je, ob upoštevanju roka, ki je potekel med trenutkom, ko je zadevni organ prejel stališča, in datumom, ko je sprejel odločitev, mogoče šteti, da je pravilno upošteval stališča, ki so mu bila posredovana.

52 Predložitvenemu sodišču je torej treba odgovoriti, da je glede izterjave carinskega dolga zaradi naknadne izterjave carinskih dajatev rok od osem do petnajst dni, določen uvozniku, za katerega se domneva, da je storil carinsko kršitev, za predstavitev njegovih stališč, načeloma v skladu z zahtevami prava Skupnosti.

53 Naloga nacionalnega sodišča je, da odloči, ob upoštevanju posebnih okoliščin zadeve, ali je bilo z rokom, dejansko danim na razpolago uvozniku, temu omogočeno, da so ga carinski organi učinkovito zaslišali.

54 Nacionalno sodišče mora preveriti, ali je, ob upoštevanju roka, ki je pretekel med trenutkom, ko je zadevni organ prejel stališča uvoznika, in datumom, ko je organ sprejel svojo odločitev, mogoče upoštevati, da je organ pravilno upošteval stališča, ki so mu bila predložena.

Stroški

55 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. Pri izterjavi carinskega dolga zaradi naknadne izterjave carinskih dajatev je rok od osem do petnajst dni, določen uvozniku, za katerega se domneva, da je storil carinsko kršitev, za predstavitev njegovih stališč, načeloma v skladu z zahtevami prava Skupnosti.

2. Naloga nacionalnega sodišča je, da odloči, ob upoštevanju posebnih okoliščin zadeve, ali je bilo z rokom, dejansko danim na razpolago uvozniku, temu omogočeno, da so ga carinski organi učinkovito zaslišali.

3. Nacionalno sodišče mora preveriti, ali je, ob upoštevanju roka, ki je pretekel med trenutkom, ko je zadevni organ prejel stališča uvoznika, in datumom, ko je organ sprejel svojo odločitev, mogoče upoštevati, da je organ pravilno upošteval stališča, ki so mu bila predložena.

Podpisi